

КОНТРАКТ ТВІННІНГ

Розробка нових статистичних методологій і показників в окремих галузях статистики відповідно до статистичних стандартів ЄС

Україна

Звіт про роботу місії

щодо

оцінки методології для вимірювання заробітної платні стосовно її відповідності стандартам ЄС та МОП

Компонент II, завдання 2.4

У місії брали участь:

Стін Білефельдт Педерсен, Служба статистики Данії
Марія Бойе, Служба статистики Данії

Київ, 2-5 жовтня 2012 року

Версія: Остаточна

		 STATISTICS DENMARK

Прізвище, адреса та електронна адреса автора

*Стін Білефельдт Педерсен
Голова відділу
Служби Статистики Данії
Sejrofgade 11
DK-2100 Копенгаген Ø
Данія
Тел: +45 39 17 31 41
E-mail: sbp@dst.dk*

*Марія Бойе
Голова підрозділу
Служби Статистики Данії
Sejrofgade 11
DK-2100 Копенгаген Ø
Данія
Тел: +45 39 17 34 22
E-mail: mab@dst.dk*

Зміст

1. Загальні коментарі	4
2. Оцінювання та результати	4
3. Висновки та рекомендації	6
Annex 1. Terms of Reference	7
Background information	7
Purpose of the Mission	7
Expected Results	7
Actions	7
Consultant and Partner	8
Timing	8
Report	8
Annex 2. Persons met	9

Список скорочень

ТЗ	Технічне завдання
ДССУ	Державна Служба Статистики України
СД	Служба Статистики Данії
ІВП	Індекс Вартості Праці
ОВП	Обстеження Вартості Праці
СОЗ	Структура Обстеження Заробітків
ССФ	Служба Статистики Фінляндії

1. Загальні коментарі

Цей звіт місії було підготовлено в рамках проекту ЄС Твіннінг „Розробка нових статистичних методологій та показників в окремих галузях статистики відповідно до статистичних стандартів ЄС”. Це була четверта місія, присвячена Компоненту II цього проекту. Мета місії полягала в гармонізації національної методології вимірювання заробітної платні відповідно до стандартів ЄС.

Конкретними цілями місії були:

- Детальний розгляд доступних джерел даних для розрахунку індексу вартості праці та розробки рекомендацій щодо цих розрахунків.
- Покращення практичних навичок та підвищення рівня знань ДССУ, спираючись на досвід ЄС в організації та проведенні короткотривалих досліджень винагороди за працю та аналізу структури заробітної платні.
- Проект методології вимірювання заробітної платні та окладів оцінюється на предмет його відповідності стандартам ЄС.

Консультанти хотіли б скористатися нагодою і подякувати всім посадовцям та окремим особам за надання допомоги та цінної інформації, яку вони отримували протягом свого перебування в Україні і яка значно посприяла виконанню роботи консультантами.

Погляди та спостереження, які містяться в цьому звіті, є виключно поглядами та спостереженнями консультанта і не обов'язково збігаються з поглядами ЄС, ДССУ або СД.

2. Оцінювання та результати

Заробітна платня є, зокрема і в Україні, питанням, яке протягом тривалого часу представляло великий інтерес як для політиків, так і для економістів. Цей інтерес відображено у всеохоплюючій статистичній системі заробітної платні.

Консультанти надали детальну презентацію законодавства, яке регулює ІВП, та питання, пов'язані з ІВП, які часто обговорюють на зустрічах Євростат. Також було розглянуто питання передачі ІВП Євростату та питання стосовно того, що він має містити. Презентації були гарною відправною точкою для кількох цікавих дискусій, зокрема щодо відпрацьованих годин та того, що включено в індекс.

Консультанти також підготували презентацію, що пояснює як розраховується ІВП у Службі статистики Данії і яка інформація надсилається до Євростат. Крім того, консультанти пояснили розрахунки, які робить Євростат, використовуючи надану інформацію. Ця тема викликала багато цікавих запитань та спонукала обговорення датського методу використання ідентичних підприємств (підприємства в обох кварталах) у розрахунку показника ІВП для Євростат.

Консультанти пояснили різні форми розповсюдження інформації, які використовує Євростат для висвітлення ІВП. Було представлено та роз'яснено останні прес-релізи, домашню веб-сторінку для ІВП – було представлено останні тенденції, а також було представлено та детально роз'яснено базу даних Євростат. Також для заохочення ДССУ було показано, як Служба статистики Данії публікує новини щодо ІВП. Публікація новин у Данії підвищила інтерес до ІВП у Данії.

ДССУ ознайомила з дослідженнями, які вона вже проводить і які будуть підставою для розрахунку ІВП. Для ІВП планується використовувати квартальні опитувальні листи “Звіт про працю”. Для того, щоб відповідати стандартам ЄС стосовно витрат на оплату праці, ДССУ

також розробила чотирирічне обстеження вартості праці. Останнє з обстежень вартості праці, яке проводилося в Україні, відноситься до 2010 року.

ДССУ також відомо, що зараз користувачі в Україні більш зацікавлені в абсолютних величинах, а не в індексних показниках, як показує ІВП. ДССУ могла б почати розрахунок ІВП приблизно у 2013 році. На думку консультантів, коли ДССУ розпочне публікувати ІВП, ДССУ варто зробити певне порівняння між Україною, найближчими сусідами України та ЄС, концентруючись на зростанні ІВП для того, щоб підвищити зацікавленість користувачів.

ДССУ навела приклад розрахунку ІВП, використовуючи наявні у ДССУ джерела. Прикладом був нескорегований індекс з дотриманням вимог законодавства. Консультанти запропонували ДССУ допомогу в наступні місяці або в останній місії, якщо в них виникнуть будь-які питання з сукупності секцій NACE (КВЕД) або визначення ІВП.

Загалом квартальний звіт “Звіт про працю” висвітлює різні аспекти ІВП. Хоча ДССУ відомо, що є певні питання, які потрібно вирішити для того, щоб повністю відповідати чинному законодавству ЄС. ДССУ не хоче додавати нові запитання до опитувального листа, тому що збільшення кількості відповідей не є вірним рішенням. Замість цього ДССУ спробує отримати інформацію з адміністративних джерел або використати оцінювання. На думку консультантів, опитувальний лист у нинішній редакції в поєднанні з даними з адміністративних джерел або з оцінюванням буде придатним для ЄС. Найважливіша частина, яка наразі є відсутньою в опитувальному листі, - це внески роботодавця у фонд соціального страхування.

Інформація щодо внесків роботодавця у фонд соціального страхування збирається кожні чотири роки, тому ДССУ спробує отримати інформацію з адміністративного джерела. Пенсійний фонд в Україні володіє цією інформацією на рівні підприємства, але наразі це не входить до тієї інформації, яку ДССУ отримує від Пенсійного фонду. До 2011 року роботодавці мали сплачувати внески до кількох різних фондів, але зараз слід робити лише один внесок до Пенсійного фонду України. Потім Пенсійний фонд розподіляє внесок між іншими фондами. За оцінкою ДССУ, внесок роботодавця до фонду соціального страхування складає приблизно 30% усіх витрат на оплату праці. Ця оцінка ґрунтується на дослідженні, яке проводилося раз на чотири роки.

ДССУ повідомила консультантів, що перегляд протоколу обміну даними з Пенсійним фондом може тривати дуже довго. Консультанти порадили, щоб інформація стосовно внеску роботодавця до фонду соціального страхування ґрунтувалася на інформації, зібраній Пенсійним фондом. Тому ми наполегливо рекомендуємо, щоб Пенсійний фонд надав ДССУ доступні дані. Якщо ДССУ не зможе отримати цю інформацію, у ДССУ є два варіанти:

1. Зробити оцінювання, спираючись на відомі дані та чинне законодавство
2. Доповнити квартальні опитувальні листи додатковими запитаннями

Варіант 2 не відповідає поточній меті ЄС щодо зменшення навантаження для отримання інформації статистичного характеру від компаній.

Якщо ДССУ отримає доступ до інформації, якою володіє Пенсійний фонд, можна було б обговорити різні рішення щодо запровадження цифр. Одним з можливих рішень може бути зв'язати місцеві одиниці з квартального опитувального листа з підприємствами з Пенсійного фонду. Іншим рішенням може бути використання інформації з Пенсійного фонду для розрахунку матриці, яку можна використати для додавання внеску роботодавця до соціального фонду.

Є кілька інших питань з елементами у змінних D4 та D5 з правил ІВП, щодо яких ДССУ не збирає інформацію щоквартально або взагалі. Відсоток цього пункту в порівнянні із загальними витратами на оплату праці є невеликим, тому консультанти не рекомендують збирати цю інформацію, але пропонують, щоб збирати цю інформацію кожні чотири роки, як частину досліджень витрат на оплату праці. Тоді ДССУ зможе продовжити розвивати питання і може

пізніше додати їх у дослідження. Консультанти наголосили на важливості надання опису цих умов у звіті про якість ІВП.

Є також невелика проблема стосовно премій. ІВП потрібно розраховувати із включенням премій та без них. Сьогодні ДССУ збирає інформацію про премії, які виплачуються регулярно або ні. Однак у ЄС інший підхід. ДССУ збирає інформацію про квартальні премії, визначаючи їх як регулярні премії, але ЄС вважає їх як нерегулярними. Це є другорядним питанням і це можна пояснити у звіті з якості. Потреби у внесенні змін до опитувального листа немає.

ДССУ та консультанти також говорили про розрахунок вже наявних даних при внесенні змін до редакцій НАСЕ (КВЕД), а також ми торкнулися теми конфіденційності даних в ЄС і в національному масштабі.

Обговорено деякі деталі майбутньої місії. В наступній місії буде проведено семінар з користувачами статистики заробітної платні в Україні. Заплановано запросити відповідні державні установи, пенсійний фонд, дослідників, представників профспілок та об'єднань роботодавців. Семінар триватиме три години. Заплановано наступні презентації:

1. Статус СДЗ. Відповідальний: ДССУ.
2. Інформація про план розрахунку ІВП. Відповідальний: ДССУ.
3. Презентація Європейської системи Витрат на оплату праці та Заробітки. Відповідальний: СД, Стін.
4. Презентація джерела, яке використовують для різних обстежень, та використання адміністративних джерел, включаючи згадування того, що ЄС бажало б зменшити навантаження з кількості відповідей. Відповідальний: ССФ, Сеппо.
5. Презентація бази даних Євростат та того, які цифри є доступними. Відповідальний: СД, Марія.

Важливо, щоб консультанти надіслали презентацію, яку треба переглянути та перекласти не пізніше, ніж за 2 тижні до початку місії.

Місія 2.5 буде тривати 2.5 дні і буде відбуватись з 4 березня 2012 по 6 березня 2013 року. Перший день буде присвячено підготовці до семінару та обговоренню презентацій. Другий день буде присвячено проведенню семінару з 10-13, а кінець другого і третій день буде присвячено відповідям на питання, які ще лишилися без відповідей.

3. Висновки та рекомендації

Консультанти вважають, що ДССУ дуже наблизилась до того, щоб відповідати законодавству ЄС стосовно ІВП.

Відсутніми є внески роботодавця до фонду соціального страхування. Консультанти підтримують бажання ДССУ отримати інформацію від Пенсійного фонду України. Якщо ДССУ не зможе отримати інформацію від Пенсійного фонду, ДССУ доведеться або оцінювати внески роботодавця до фонду соціального страхування або збільшити навантаження респондентів шляхом додавання додаткових запитань до опитування. Отримання інформації від Пенсійного Фонду відповідатиме теперішній меті ЄС, яка полягає у використанні більшої кількості адміністративних даних для зменшення навантаження респондентів.

Коли ДССУ розрахує ІВП, рекомендовано зацікавити користувачів цим новим обстеженням, щоб потреба у цьому обстеженні була і надалі. Це може бути зроблено у новинному релізі, в якому Україну порівнюють з її країнами-сусідами.

Додаток 1. Технічне завдання

на короткострокову місію до Державної служби статистики України

Захід 2.4 "Індекс вартості праці та огляд вартості праці"

Основна інформація

Статистика Данії, у партнерстві зі Статистикою Фінляндії, Статистикою Литви, Центральним статистичним бюро Латвії, Статистичним офісом Словацької Республіки, Статистичним офісом Іспанії та Статистикою Швеції, реалізовує в Україні проект ЄС Твіннінг "Розробка нових статистичних методологій та показників в окремих галузях статистики відповідно до статистичних стандартів ЄС". Бенефіціаром виступає Державна служба статистики України (Держстат України).

Цей захід реалізовується в рамках компоненту 2 "Методологія вимірювання заробітної плати". Метою цього компоненту є гармонізація зі стандартами ЄС національної методології вимірювання заробітної плати.

Цей захід сприятиме досягненню зазначеної вище мети і контрольних показників, вказаних у контракті:

- вдосконалено знання і практичні навички фахівців Держстату щодо досвіду ЄС з організації та проведення короткострокових обстежень оплати праці та обстежень структури заробітної плати;
- проект методології з вимірювання заробітної плати оцінений на предмет його відповідності стандартам ЄС

Мета місії

Першочерговою метою місії є:

детальний розгляд наявних джерел даних для розрахунку індексу вартості робочої сили та розробка рекомендацій стосовно його розрахунку.

Очікувані результати

Визначення необхідних заходів для впровадження розрахунку індексу вартості робочої сили в національну статистичну практику.

Заходи

Орієнтовний графік місії такий:

2 жовтня 2012 р.

1) Індекс вартості робочої сили (LCI) та основні характеристики обстеження, на базі якого він отримується: організація, запитальник, що використовується, збір та обробка даних; вибірка та перегляд її плану; процедури, що використовуються для оцінки; розрахунок індексу; публікація; звіт з якості.

3 жовтня 2012 р.

2) Загальні характеристики обстеження робочої сили (LFS) та вивчення питань оплати праці в його рамках.

3) Забезпечення збереження конфіденційності даних під час розповсюдження даних обстежень.

4 жовтня 2012 р.

4) Детальний розгляд можливості розрахунку індексу вартості робочої сили на основі даних державних статистичних спостережень „Обстеження підприємств із питань статистики праці” та „Витрати підприємств на утримання робочої сили”.

5) Обговорення рекомендацій експертів щодо внесення змін до квартального запитальника державного статистичного спостереження „Обстеження підприємств із питань статистики праці” для забезпечення розрахунку індексу вартості робочої сили.

5 жовтня 2012 р.

6) Підбиття підсумків та обговорення загальних рекомендацій щодо вдосконалення національної методології вимірювання заробітної плати.

Завдання, що мають бути виконані Держстатом України для полегшення місії

Держстат України забезпечить присутність співробітників департаменту статистики праці, надання необхідної інформації для роботи місії включно з документами (інструкції, запитальники тощо)

Консультант та партнер

Місія реалізовуватиметься:

Steen Bielefeldt Pedersen - head of Division, Statistics Denmark

Maria Boye - head of section, Statistics Denmark

Партнером з країни-бенефіціара буде:

Співробітники департаменту статистики праці Держстату України

Сеник Інеса – директор департаменту

Бочкарьова Тетяна - заступник директора департаменту - начальник відділу статистики оплати праці

Сокурєнко Надія – головний економіст відділу статистики оплати праці

Усик Наталія - головний економіст відділу статистики оплати праці

Час

Місія здійснюватиметься протягом 2 – 5 жовтня 2012 р. в Україні.

Звіт

Підсумковий звіт за результатами місії має бути наданий не пізніше двох тижнів після завершення місії.

Додаток 2. Особи, з якими були проведені зустрічі

Співробітники департаменту статистики праці Держстату України

Сеник Інса – директор департаменту

Бочкарьова Тетяна - заступник директора департаменту - начальник відділу статистики оплати праці

Сокурєнко Надія – головний економіст відділу статистики оплати праці

Усик Наталія - головний економіст відділу статистики оплати праці

Команда ПРП:

Ірина Бернштайн, ПРП

Володимир Кузка, помічник ПРП

Ганна Черноус, перекладач